

NIEPOCZESNY (28) ai

niepoczesny (24), **niepocześny** (3), **niepoczesien** (1); niepocześny *KlonFlis*; niepoczesny : niepocześny *KlonWor* (3:2).

W pisowni łącznej (26), *w rozłącznej* (2); -f-, -ff-, -s-, -sz- (25), -ś- (3).

Oba e oraz o jasne.

comp niepocześni(e)jszy (2).

sg m N niepoczesny, niepocześni(e)jszy (11). ◊ *G* niepocześn(e)go (1). ◊ *V* niepoczesny (1). ◊ *f N* niepoczesną (2), niepocześni(e)jsz(a) (1). ◊ *G* niepoczesn(e)j (1). ◊ *I* niepoczesną (1). ◊ *n N (attrib)* niepoczesn(e) (1), (*praed*) niepoczesno (1). ◊ *L* niepocześnym (1). ◊ *pl N subst* niepoczesné (2). ◊ *G* niepoczesnych (2). ◊ *A subst* niepoczesn(e) (1). ◊ *I n* niepoczesn(e)mi (1). ◊ *L* niepoczesnych (1).

Sł stp notuje, Cn s.v. niepocziwy, Linde XVI(XVII; wstawka XVII) – XIX w. s.v. poczesny.

1. *Nie budzący szacunku wyglądem, niepokazny, byle jaki; indecorus, dishonestus Mącz, Cn; levis Mącz* (15): *RejRozm* K7; *Ya acz czy sie zdam bicz śmieśni Abo iaki niepocześni Nigdi na to hardzie niekaż A nikogo lekcze nieważ Bo sie czałem więczei wlewa Tam gdzie sie kto nienadziewa RejRozm* 393; *Alieczciem ia liewku ślichal Zefz sie też ti gdzieś kura bal A to jest zśroftna beftia Niepocześniieiffa nizli ia RejRozm* 400, 407; *BielKom* F4v; *KwiatKsiąż* F3; [św. Stanisław rozkazał] aby ciało moje z tych kątów niepocześnych na zamek Krakowski przeniósł. *BielKron* 349v; *Corchorus inter olera, Proverb. Nędzny a pyśny/ Lichy/ Niepocześny/ a wždy chce być widzian. Mącz* 65c; *Leucopaeatus sive leucophaeatus, Który proftą śzara a siwą suknią yeft przyobleczón/ niepocześny. Mącz* 189d, 79d, 157d; *A nie rącz się tym W. M. obrażać/ iż się zda na pierwszym poyźrzeniu tytuł niepocześny: gdyż pierwszy raz pod tym imieniem Flifowski nienagorzey wśzedł/ y nie do końca zgániony. KlonFlis* Bv; *Szkápá była nie pocześna/ Nołata/ nie poczworna ani też poźsefna: Chuda/ gurdzielowata [...]* *Przetom lekcze rozumiał o wżgárdzonym koniu KlonWor* 19.

Szereg:»prosty, (i) niepoczesny« (2): *Mącz* 190a; *Iako Alcibiades w proftym y niepocześnym puzderku chował złote Sileny one Bożki Pogánłkie KlonWor ded **2.*

2. *Niezgodny z dobrym obyczajem, przywoitością, moralnością; illiberalis, turpis Mącz; indecorus, infamis, dishonestus Cn* (10) : *widziało sie mu niepocześno iże sobie świebodnie śiedli/ nikomu sie niekłaniaiątz. ForCnR* C4v, D; *Turpis fuga, Szkárada niepoczesna zelżywa ucieczka. Mącz* 470b, 191a, 470b; *Dzielił się Kukułczy śyn gniazdem y obłowem Z śynami cnego łóża [...]* *A tak nie za mieczem śły dobrą/ lecz za brzuchem: Co się działo macierze niepocześney duchem. KlonWor* 63, *ded **3v, s. 18.*

Wyrażenie: »niepoczesna żona« = meretrix Vulg (2): *Zaprawdę wám to powiedám/ ijże iawni grześnicy ij niepocześné żony [celnicy y wżetecznicze WujNT Matth 21/31]/ vprzedzą wás do królewśtwa niebieskiego OpecŻyw* 74v, 74v.

3. *Okrywający hańbą, obraźliwy, ordynarny* (3) :

Wyrażenie: »niepoczesne słowa« [*szyk 1:1*] (2): *Iakom ya nyeszadawl [!] yemu nyepoczesnych slow yemu anym yemu szyekl wroth Gwalthe [!] ZapWar 1507 nr 2036; ślowy nyepocześnemi/ albo wczynki śprofnemi przed nimi [działkami] abyśmy nye wylatáli. GliczKsiąż* D7v.

Szereg: »niepoczesny a gruby« (1): vidział Pitagoras iednego w cziłtim vbraniu á on mowił rzeczy nie poczeńne á grube y głupie y rzekł iemu albo mow rzeczy ku twemu odzieniu podobne, albo fie oblecz w odzienie rowne ku twoim obyczaiom. *BielŻyw* 32.

Synonimy: **1.** *mierzony, niepoczciwy, niesławny, prosty, sprosny, żadny;* **2.** *bezecny, niepobożny, niepoczciwy, wszeteczny;* **3.** *gruby.*

Cf **POCZESNY**

AK